

Bölekinge
Listras bod.
Mjällby br.

Uppf. av Emma Bengtsson
1930

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

A, a
2739

En Odeusägen.

En gång, när "Oen" var ute och köide med sina hundar, så gick han dem inte till att gå, när han skulle köra förbi en gård. Då gick Oen in och så, att de inte gick ha eld tänd klockan 12 på natten. Om de hade det, skulle gården stå i ljusan låga.

En annan gång kom han också, och då stamma-
de hundarna med. Då kastade Oen in en böna genom
fönstret och så, att om de hade eld tänd en gång till,
den tredje gången, så skulle gården med det samma
stå i ljusan låga.

Oden.

Oden hade varit en kung, som gjort orätt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

A. a.

2739

2

Skogsmannen och fjälbrännarna.

"Pjädde-Massen" och "Svens-Massen" (två bönder i Löby, som
äro döda för länge sedan) var vid Fusu mo och kokte tjära.
Då var det en, som kom till dem och hade ett barn i en
väse på ryggen. Då tog "Svens-Massen" och höllde kokket
tjära på henne. Hon till att skraka: "Säl (= själ) har
bränt mig! Säl har bränt mig!" Svensmassen hade nämligen
föret sagt till henne, att han hette "Säl." Då hö-
rde de att hennes gubbe svarade i skogen: "Säl gjut
kan säl ha'et."

N. d.

2739

Skydd mot rättsarna.

4

*Vill skydd mot rättsarna hängde de hästskor och
skrev journalbok över dörrarna.*

18
Luster 17

Hjälby s:an Näskes.

1930

Alppst. B. Bengtson
Sönderby

Ber. Bärga Vällar
f. 1855 i Lörby,
Hjälby

De kunde höra när näskan spelade utö sjön.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

A. b

2739

5

Mogut!

Gastar.

Om de kom i vägen för gastar, så blev de sjuka.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Aug.

2739

6

Seltes äng.

I Låsby finns det en rund sankt häll, fylld av mossor, mitt i den omgivande sandjorden, på vilken numera är planterad furu. Denna äng i miniatyr kallas "Seltes (=siltes) äng". Följande sägen berättas:

För länge sedan var en flicka dräckt sig där, ty då var det råttan. Hon tog sig av dagen för olycklig kärlek. Sedan visade hon sig varlunda midsommarstå. De sågo henne då klädd i svart silke. Därför var "ängen" jätte sitt namn.

"Sleget."

Om du beru för sleget, skall de dra på det
en gammal skjorta. Den skall sedan rivas med ökn.
Så skall både fadern och modern "pressa" på den, och
sedan skall den läggas medel förskustenen. När de
skjortan multnar försvinner hjärkolonnen.

56

2739

9

Slaget.

Det var en kvinna, som fick ett oöfvet barn. Barnet
hade slaget för kvinnan hade en gång blivit rädd för bar-
nets fader, när han var full. Då skulle hon ta blod av
^{barnets} fader och bota det med.

1/2 kung

Linter 1:1

Mjällby 0:17

1930

Mjäll. Bennie Bengtson

Solvestorp

Bror Bengtson Vällan

dit skerman född 1855 i Lörby,

Mjällby

Med dit skerman skulle de taga ett litet hand
och stryka på barnet med den. Då skulle de säga:
Jag är kommen hit, för att låsa Er hand, för att
bota barnet för dit skerman i Fadrens och Sonens
och den Helige Andes namn. Ja det med er i gravan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

86

2739

10

ff

2739

11

Akerwan.

Kyrkogubben brukar kasta ut döpsvatsmet på
kyrkumuren vid sakristian. Där brukar folk spräpa av
muren. Det de spräpat av lägger de sedan i barnets
brötsvåden.

Skerran.

Barnet skall klädes i ett gammalt utslitet linne,
som skall dragas av med mot fötterna klokan tolv
på natten. Sedan skall modern på samma mat gå till
kyrkan med barnets linne i handen och laga runt
mycket litet nio gånger på alla de dörrarna. Vid
varje dörr skall hon laga 9 mynnor sand. Sedan skall
hon gå till en kvinnofolksgrav (manfolksgrav, så könet
är det (motsatta) och laga 9 mynnor jord, först en vid
huvudet, sedan en på midjen, sedan en vid fötterna. Sedan
skall hon vända: en vid fötterna osv. Sedan skall
barnet ha det gamla linnet på sig i nio dygn.

86

2739

13

Värter.

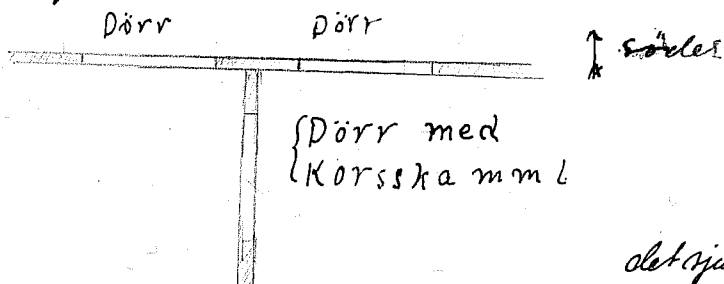
Det var en gammal kvinna, som betade bort mina värter. Hon tog en bit krita, som hon krittade mina värter med, så de blev alldeles vita. Så sa hon: "Jag betar bort dina värter Poangta, men du skall inte taska mig!" Sedan tog jag lite kognöl och smorde på dem.

26
2739

14

Hugga för knarren.

Hugga för knarren skulle de göra på en "korsskammel"
som heta många visar.

Den sjuka skulle på "skammeln" (Hörskela) lägga händer i öster
och väster. Om på det sjuka stället skulle ligga ett spår,
och den, som botade, skulle hugga låts på den, så att han högg
i söder och norr och säga: "Ja hugga". Den sjuka skulle fråga:
"Gud hugga du för?" Den som botade: "För knarren och knirren
och knirren och knarren." Lilla cypripedes 3 gånger med varje
sticket och sammantaget 9 sticket användes. Dessa skulle sedan
eldas upp. Ett säkert botemedel, som ännu användes av meddelaren.

Skriv endast på denna sida!

Reorimet.

Reorimet "väller" her "skrivit bort mängdhandlade
Reorimet" på följande sätt: "Jag tar en knappnål, som
aldrig använts till något (det är icke tillåtet, att
knappnålen aldrig använts, annars är allt sammans friga-
res) och skriver med dess spets en ring omkring reor-
men. Jag börjar i öster, ty Fritsaren kom från öster.
När jag skrivit runt, går jag tvärs över, följer nedan
ringen och går tvärs över från ett annat håll, så att
det bildas ett kors. När jag börjar att skriva, börjar
jag också att säga: "Jag skriver ~~bort~~ en reorim i Faderns
och Sonens och den Helige Andes namn." Knappnålen
går aldrig användas mera och reorimerna gå säkert
bort."

Ma

2739

16

Säkaka.

Da gån före julafton bakte de en kaka, säkaka, som
de gömde och giv hästarna, när de skulle börja äta vana,
för att de skulle bliva friska och starka.

Hel.
Lindes bok
Mjällby 1930

Uppf. Bennie Bengtson
Res. Bängtje Vällar 1855.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

№

2739

Lite att jäse sin tillkommande make vid midsommar.

17

Före tog de till gästerna, av vilka de märkte ett, och
stoppade dem sedan i jickan. Sedan skulle de tänka på
någon och på samma gång ta ett av gästerna ur jickan.
Om de då läskade jä järd på det märkta, så skulle den
de tänkt på bli den tillkommande make.

Midsummernatten.

Midsummernatten brukade de placera "jungfru-
maria-händer" (= gästigt mygelblomster) och lägga dem
under huvudkudde. De skulle då få se sin till-
kommande make i drömmen.

Nr.

2729

19

Midssommar daggen.

Midssommar daggen, som var på "midssommarsoite-
na", var bra för både folk och kreatur.

0.4

2739

20

Åskan.

För hade de så mycket "sådnis" (gammissar,
gastar, strogssman osv.) men nu har åskan skjutit
bort allsammans.